

PRAVILNIK O ETIČKOM PONAŠANJU U ČASOPISU *Crkva u svijetu*

Časopis *Crkva u svijetu*, je znanstveni časopis koji izdaje Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu. Svim predanim radovima pristupa se u skladu sa preporukama Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske sastavljenih prema uputi i smjernicama najbolje uredničke prakse za urednike znanstvenih časopisa Odbora za etiku izdavaštva (Code of Conduct and Best Practice Guidelines for Journal Editors and Code of Conduct for Journal Publishers - [COPE](#)). Pravilnikom se želi zajamčiti urednička odgovornost, poštenje, jednakost, zaštita privatnosti i transparentnost prilikom objavljivanja znanstvenih publikacija u časopisu *Crkva u svijetu*.

UREDNIK I UREDNIŠTVO

Izdavač će osnovati uređivački odbor i uređivački savjetodavni odbor sastavljene od članova s primjerenom kvalifikacijom, koji mogu aktivno pridonijeti razvoju i dobrom upravljanju časopisom. Zadaci i dužnosti članova uređivačkog odbora i uređivačkog savjetodavnog odbora su: podržavanje i promoviranje časopisa, predrecenziranje i recenziranje predanih radova za objavu u časopisu, traženje najboljih autora i najboljih radova te aktivno poticanje predavanja radova u časopis, prihvaćanje pisanje uvodnika, recenzija i komentara na radove u području njihove specijalizacije, prisustvovanje i doprinos sastancima članova uredništva. Urednik je dužan: konzultirati se s članovima uredništva najmanje jednom godišnje kako bi prikupio njihova mišljenja o vođenju časopisa, obavijestiti ih o promjenama u politici časopisa i prepoznati buduće izazove.

Zaprimanje i objavljivanje radova

Uredništvo odlučuje o znanstvenoj i teološkoj prikladnosti prijavljenih članaka za objavljivanje, prema definiranim metodološkim uvjetima. Svaki rad koji je poslan uredništvu za časopis, bit će uzet u obzir ukoliko udovoljava temeljnim metodološkim, znanstvenim i teološkim kriterijima koji su objavljeni u časopisu.

Nakon što je rad prihvaćen, uredništvo šalje članak na dvije anonimne recenzije. Recenzente odabire uredništvo pri čemu se uzimaju u obzir znanstvene kvalifikacije recenzenata, podudarnosti njihova znanja i istraživanja s područjem na kojem se temelji članak koji se upućuje u recenzentski postupak. Uredništvo vodi računa da recenzent nije u „sukobu interesa“ s autorom prijavljenog članka. Uredništvo se ne mora slagati s preporukama recenzenata te za vrijeme postupka objavljivanja može odbiti prosljediti rad na recenzije ukoliko utvrdi da rad ne zadovoljava definirane kriterije časopisa ili ako utvrdi da je riječ o znanstvenom nepoštenju ili pak o plagijatu. Ukoliko recenzent utvrdi da članak treba eventualnu doradu, članak se prosljeđuje autoru, ne otkrivajući ime recenzenta.

Urednik je odgovoran za odlučivanje o tome koji će od predanih radova biti objavljeni. Odluke treba donositi temeljem kriterija kvalitete i značaja članka za istraživače i čitatelje. Prilikom odlučivanja, urednik se može savjetovati s recenzentima i članovima Uredništva.

Glavni urednik bira, na temelju prijedloga članova Uredništva, za recenzente dvije ili više osoba koje imaju odgovarajuće stručne kompetencije za ocjenjivanje rukopisa, daje im upute za provođenje recenzentskoga postupka navedene u posebnom dokumentu. Uredništvo snosi odgovornost za objektivnost recenzentskog postupka i njegovu pravovremenost.

U slučaju da je rukopis odbijen, Uredništvo je dužno autorima dostaviti jasno obrazloženje spomenute odluke. Ako se u zaprimljenome rukopisu ili objavljenome radu otkriju bitnije pogreške ili netočni podatci, glavni urednik zatražit će od autora ispravljanje pogrešaka, odnosno priredit će i objaviti odgovarajući ispravak netočnoga navoda. Odbije li autor ispraviti uočene pogreške, glavni urednik može odlučiti povući iz časopisa sporni rad.

Jednakost pristupa i nepristranost – Urednik će se prema svakom autoru odnositi jednako, neovisno o bilo kojim predrasudama utemeljenima na rasi, vjeri, spolu, rodu, godinama, političkoj opredijeljenosti ili geografskom porijeklu autora.

Pojmovi koji se koriste u ovom *Pravilniku*, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Ocjenu članaka kod kojih se u ulozi autora pojavljuje urednik, zaposlenik Izdavača ili član uređivačkog odbora i uređivačkog savjetodavnog odbora treba obaviti na način kojim se osigurava nepristrana recenzija.

Povjerljivost i sukob interesa

Jamči se povjerljivost prema svim autorima i njihovim radovima od trenutka zaprimanja rada do objave. Uredništvo neće obavijestiti ni jednu drugu stranku, osim uredništva, o recenzentima koji su dodijeljeni, neće javno raspravljati o mogućim recenzentima koje namjeravaju angažirati u postupku recenziranja, a navedeni podaci neće biti dostupni svim drugim stranama koje sudjeluju u procesu objavljivanja.

Uredništvo također vodi računa da potencijalni recenzent, u slučaju neprihvatanja članka za recenziju ili nepravovremenog dostavljanja recenzije, drži neobjavljeni sadržaj u tajnosti.

Neobjavljeni materijali i članci koji su predani u časopis označavat će se posebnim numeričkim oznakama kako bi se sačuvala privatnost i anonimnost autora i dodijeljenih recenzenata.

Uredništvo ne smije za svoju osobnu korist upotrebljavati podatke iz zaprimljenih radova dok ti radovi ne postanu javno dostupni i neće na bilo koji način koristiti privilegirane informacije koje se nalaze u radovima.

Posebno će držati tajnim podatke do kojih je kroz svoja istraživanja došao autor.

Urednik bi se trebao suzdržati od razmatranja rukopisa kada se nalazi u sukobu interesa zbog konkurencije, suradnje te drugog odnosa ili povezanosti s bilo kojim od autora, trgovačkih društava ili institucija povezanih s rukopisom.

Urednik bi trebao zatražiti od svih sudionika prijavljivanje bitnih konkurentskih interesa te objavljivanje ispravke ako su konkurentski interesi otkriveni nakon objavljivanja. Ako je potrebno, treba poduzeti ostale primjerene mjere, kao na primjer objavljivanje opoziva ili izražavanje zabrinutosti.

Sudjelovanje i suradnja u istragama

Urednik treba poduzimati razumne mjere u slučaju etičkih pritužbi povodom predanog rukopisa ili objavljenog rada, u suradnji s Izdavačem. Te se mjere odnose na kontaktiranje autora rukopisa ili objavljenog rada i pristupanje pritužbama ili tvrdnjama s dužnom pažnjom, ali mogu obuhvaćati i daljnje obraćanje nadležnim institucijama i akademskoj zajednici te ako izostane reakcija na pritužbu, treba objaviti ispravku, opoziv, izražavanje zabrinutosti ili drugu prikladnu reakciju. Svaki prijavljeni slučaj neetičkog ponašanja mora se istražiti, čak i ako se otkrije više godina nakon objavljivanja.

AUTORI

Prije predaje rada za objavljivanje autori trebaju pročitati [Upute časopisa autorima](#).

Autori trebaju odgovarati za svoje intelektualno vlasništvo, te u članku detaljno navesti sve eventualne suautore na dostavljenom članku. Autorstvo rada se odnosi na osobe koje su pridonijele nastanku rada. Autori koji su predali rad na objavu obvezuju se da su svi koji su navedeni kao autori rada sudjelovali u njegovoj izradi sa svim navedenim afilijacijama.

Izvornost – Autor se obvezuje da je napisao i predao izvorni rad, te mora voditi računa o točnosti podataka, kao i referencama i osobama koje spominju u svom radu. Ukoliko koristi tuđe podatke, riječi, izjave, citate, odnosno ukoliko prenosi tuđe riječi ili rečenice, obvezuje se na dosljedno citiranje.

Autor se obvezuje dostaviti izvorne rezultate istraživanja, uz prilagođene slike, grafove, tablice itd., kako bi se omogućila razvidnost recenzentima te olakšala priprema podataka prilikom objavljivanja.

Novođenje izvora – Uvijek je potrebno ispravno navesti rad drugih osoba. Autori bi trebali citirati izvore koji su bitno utjecali na sadržaj istraživanja i rukopisa. Informacije koje su dobivene privatno, primjerice u razgovoru, korespondencijom ili u raspravi s trećim osobama ne smiju se koristiti ili prenijeti bez izričitog, pisanog dopuštenja izvora. Informacije dobivene tijekom obavljanja povjerljivih usluga, kao što je primjerice recenziranje rukopisa ili prijava projekata za financiranje ne smiju se koristiti bez izričitog pisanog odobrenja autora rada koji je bio predmet tih usluga. Autori se obvezuju ishoditi dozvolu od nositelja autorskih prava za objavljivanje ilustracija, fotografija, tablica i sličnih materijala zaštićenih zakonima o autorskim pravima. Materijale zaštićene autorskim pravima dopušteno je reproducirati jedino uz odgovarajuće dopuštenje.

Ukoliko rad donosi istraživanja koja se odnose na djecu ili društveno osjetljive skupine, autori se obvezuju da su se prilikom provedbe istraživanja pridržavali svih zakonskih propisa, kao i etičkih kodeksa, koji definiraju obveze i odgovornosti istraživača.

Iznošenje podataka i sukob interesa – Autori bi u svojim rukopisima trebali objaviti svaki financijski ili drugi bitan sukob interesa koji bi mogao utjecati na rezultate ili interpretaciju njihovih rukopisa. Svi izvori financijske potpore istraživačkom projektu trebaju biti navedeni. Primjeri mogućih sukoba interesa koji trebaju biti objavljeni uključuju zaposlenje, konzultacije, vlasništvo dionica, honorare, plaćene stručne iskaze, prijavu i registraciju patenata te darovnice ili ostale izvore financiranja. Potencijalni sukob interesa trebao bi biti objavljen u najranijoj mogućoj fazi.

Višestruka ili istovremena objavljivanje – Autori ne bi trebali predavati za izdavanje rukopise koji opisuju isto istraživanje u više časopisa ili primarnih publikacija. Istovremeno predavanje istog rukopisa u više časopisa predstavlja neetično ponašanje u izdavaštvu i nije prihvatljivo. Autor ne bi smio predavati na razmatranje ranije objavljeni rad u drugi časopis. Objavljivanje nekih vrsta članaka (npr. prijevoda) u više od jednog časopisa ponekad je opravdano, pod pretpostavkom ispunjenja određenih uvjeta. Autori i urednici dotičnih časopisa moraju dati suglasnost za sekundarno objavljivanje koje se može temeljiti na istim podacima i tumačenje primarnog dokumenta. Primarna referenca mora biti citirana u sekundarnom izdanju.

Greške u objavljenim radovima – Ukoliko autor naknadno utvrdi veliku pogrešku u svom radu (npr. pogrešno citiranje, pogrešni podaci...), obavezan je u što kraćem roku o tome obavijestiti urednika neovisno o tome u kojoj se fazi objave nalazi sporni rad.

Od autora se očekuje da na uredničke i recenzentske komentare reagira profesionalno i na vrijeme. Odluči li autor povući rukopis koji je već upućen u recenzentski postupak ili ne želi prihvatiti recenzentske sugestije nakon dovršenog recenzentskog postupka, dužan je o tome što prije obavijestiti glavnog urednika.

RECENZENTI

Recenzenti će, nakon prihvaćanja sudjelovanja u postupku recenziranja, u skladu s postojećim znanjima te uz što je više moguće objektivni postupak ocjene rada, pristupiti izradi recenzije.

Recenzent razmatra vrsnoću i predlaže kategoriju članka te bi li trebalo ili ne objaviti članak, a konačnu odluku o tome donose glavni urednik zajedno s Uredništvom.

Recenzentima se šalje recenzijski obrazac, u kojeg kasnije upisuju vlastitu procjenu rukopisa i u kojem predlažu njegovu kategorizaciju, i zaprimljeni rukopis.

Pravovremenost – Ako odabrani recenzent nije u mogućnosti osobno vrednovati rad ili smatra da nije kvalificiran za recenziranje određenog rukopisa, dužan je o istome čim prije obavijestiti glavnog urednika. Nakon toga, članovi Uredništva predlažu drugog recenzenta. U postupku vrednovanja članka, osim domaćih recenzenata, sudjeluju i strani.

Standardi objektivnosti – Recenzija treba biti objektivna i znanstveno utemeljena. Recenzenti kritički i konstruktivno procjenjuju zaprimljen rukopis te vlastite stavove, sugestije i komentare navode na jasan i konstruktivan način. Recenzenti su dužni upozoriti na relevantne objavljene radove koje su autori zaprimljenih rukopisa propustili navesti te skrenuti pozornost glavnome uredniku na moguće slučajeve plagiranja podataka, kršenja autorskih prava ili druge neprihvatljive postupke. Ocjenjivanje rada ne smije se temeljiti na mjerilima koja nisu neposredno mjerodavna za objavljeni rad.

Navođenje izvora – Recenzenti će posebno voditi računa o mogućem pogrešnom citiranju ili plagiranju podataka ili izjava koje se nalaze u članku te će o svakom takvom slučaju informirati urednika, na temelju jasno potkrijepljenih činjenica i podataka, izravnim uvidom i opisom navedenog.

Iznošenje podataka i sukob interesa – Recenzenti ne smiju za svoje istraživanje rabiti podatke opisane u članku koji su dobili na recenziju.

Recenzenti će izbjegavati sukob interesa, a na poseban način bilo kakvu moguću povezanost s autorom ili institucijama koje su povezane s člankom.

Recenzent o postupku recenzije i temi članka za koji treba napisati recenziju neće davati javne informacije, odnosno neće o članku ili o podacima iz članka javno govoriti.

Recenzenti ne smiju neposredno komunicirati s autorima ili im se otkriti, niti smiju širiti vijesti o istraživanju koje nije prošlo recenziju i nije objavljeno, kao ni upotrebljavati podatke iz istraživanja za vlastita istraživanja te su dužni postupati sa zaprimljenim rukopisima kao s povjerljivim dokumentima.

OSTALE ODREDBE

Intelektualno vlasništvo – Časopis će se držati postupaka za utvrđivanje plagijata u predanim člancima, rutinski i posebice u slučajevima sumnje. Časopis će podržati autore čija su autorska prava bila povrijeđena ili koji su bili žrtve plagijata. Časopis će poduzeti mjere u skladu sa smjernicama Odbora za etiku u izdavaštvu (Committee on Publication Ethics, COPE: <https://publicationethics.org/guidance/Flowcharts>).

Tržišna pitanja – Časopis ne smije dopuštati da tržišni interesi utječu na odluke uredništva. Izvori prihoda kojima se časopis financira trebaju biti javno dostupni na internet stranicama časopisa.

Osiguravanje zaštite akademskih zapisa – Izdavač treba osigurati sigurno pohranjivanje objavljenih materijala.